

УПАС Вх № 207/07.06.2016

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на *Зорница Пламенова Младенова* за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на тема *„Изследване на възможностите за удължаване на активния сезон на хотели по българското Черноморие чрез оптимизиране на предлагания спортно – анимационен продукт“*

Научен ръководител: проф. Валентин Гърков, доктор

Рецензент: проф. Малчо Малчев, дн

1. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

Определен съм за член на научно жури със заповед № ЗП-1070 от 19.05.2016 г. на Ректора на НСА „Васил Левски“ по процедура за защита на дисертационен труд на тема *„Изследване на възможностите за удължаване на активния сезон на хотели по българското Черноморие чрез оптимизиране на предлагания спортно – анимационен продукт“* за придобиване на образователната и научна степен *„доктор“* в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт, по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“

Автор на дисертационния труд е докторант на редовна форма на обучение *Зорница Пламенова Младенова* към катедра „ТАО и снежни спортове“ при НСА „Васил Левски“ на Шуменски университет.

Предоставените ми за рецензиране материали включват:

- ❖ Заповеди за зачисляване и отчисляване с право на защита (за ОНС „доктор“);
- ❖ Заповед за разширен научен колегиум на първичното звено;
- ❖ Протокол от първичното звено за проведено вътрешно обсъждане и решение за допускане до публична защита
- ❖ Вътрешни рецензии;
- ❖ Предложение на първичното звено за избор на научно жури;
- ❖ Списък на публикациите по темата на дисертационния труд;
- ❖ Публикации (копия);
- ❖ Автобиография в европейски формат;
- ❖ Автореферат – формат А4;
- ❖ Дисертационен труд;

2. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТА

Зорница Пламенова Младенова е родена на 08.02.1974 г. През периода 2006 - 2009г. учи в НСА „Васил Левски“ гр. София и завършва висше образование в ОКС „бакалавър“ и придобива квалификацията „Учител по физическо възпитание“. През периода 2010 – 2011 г. покрива изискванията за ОКС „магистър“ в НСА „Васил Левски“. Наименованието на придобитата квалификация е „Спортна анимация“.

За времето от 2014 до 2016 г. в Института за СДК към УНСС придобива квалификация по „Икономика и управление на туризма“.

От 1992 г. до 2007 г. Зорница Младенова е придобила редица образователни квалификации у нас и в чужбина. Владее подробно английски, руски, испански, немски френски език. Притежава компютърни умения на необходимото ниво за решаване на задачи от различно научно естество, свързано с разработката на ДТ.

3. АКТУАЛНОСТ НА ТЕМАТИКАТА

За актуалността на темата може да се ориентираме от позоваването на докторант Зорница Младенова на приетата от Министерския съвет *Стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България (2014-2030 г.)* и по-конкретно България да заеме водещо място сред петте топ дестинации в Централна и Източна Европа. Целта е страната ни да бъде добре позната и предпочитана целогодишна туристическа дестинация с ясно разпознаваема национална идентичност и съхранени култура и природа. *Твърде амбициозна оптимистична национална прогноза на чисто фон обаче, идеята на докторантката е реалистична.*

4. ПОЗНАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА

Основният прочит на ДТ разкрива, че докторант Зорница Младенова притежава добра осведоменост по проблемите на туризма и професионални компетенции. Това предполага, че авторката е намерила сериозни аргументи да разгърне своите идеи и да ги защити със съответните научни доказателства и факти. Търсенето на отговори в тези аспекти е задачата на предложеното рецензентско проучване.

5. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕТОДИКА НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Методологичната основа на изследователския процес се основава на маркетинговите проучвания в туризма. За целите на изследването докторантката е направила маркетингови проучвания на пазара на туризма, проучване на продукта, на потребителя и на продажбите.

За решаване на задачите, постигането на целта и доказване на хипотезата, докторант Младенова умело подбира и прилага комплекс от:

- теоретични методи и анализи;
- методи за набиране на първична и вторична информация;
- статистически методи – основно клъстерния анализ. (вж. с.61- 64).

6. ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Разработената от Зорница Младенова дисертация следва класическата структура за подобен вид разработки за научна комуникация и отговаря на общоприетите изисквания по показателите за обем, структура и концептуална аргументираност – първата част (глава първа) е теоретичната основа на дисертацията, втората част е методологичната, а третата аналитичната.

Трудът е разработен в обем 154 страници. Онагледен е с 21 таблици, 7 графики, 13 фигури и 26 диаграми и 15 приложения. Научният текст на труда е разположен на 127 страници.

Предложеният за рецензиране дисертационен труд (ДТ), или по-скоро темата, е сериозна заявка за научно-приложно изследване в една научна сфера, която на пръв поглед е твърде популярна, но същевременно обширна, динамична и капризна в условията на съвременния свят.

Структурният анализ на първа глава разкрива, че докторант Младенова се е съобразила с по-голямата част от бележките и препоръките направени по време на официалната вътрешна защита. Някои спорни текстове са отпаднали. Разработени са нови параграфи – например като този за туристическото райониране като фактор за развитието на съвременния български туризъм, или т.1.2.2. за структурата и характеристиката на Черноморския туристически район.

Същевременно трябва да отбележа, че Зорница Младенова запазва целия параграф 1.3. за спортния туризъм. Това е опит да се постави под общ знаменател спортния туризъм и спортната анимация. Затова отново дебело ще подчертая, че този подход замърсява чистотата на настоящото дисертационно изследване.

Относно постановката на проблема – 1.4. Считам, че т. 1.4.2. е излишна. По-скоро приемам оценката и анализа на данните за морския туризъм да бъде преместена към трета глава с по-задълбочено аргументиране.

Опитът за формулиране на постановката на проблема намирам за удачен, но твърде размит около понятието „сезонност“. Несериозно е и това да се претендира за научна теория за сезонността в туризма. Много отдавна в туристическия лексикон това понятие е прието за прозрачно и едва ли се нуждае от „научни“ коментари.

Като заключение по първа глава следва да изложи своето мнение, че постановката на проблем трябва да се обедини с работната хипотеза изложена на с. 56. Що се отнася до нея – **ФОРМУЛИРОВКАТА Е ПОГРЕШНА. НЕ СЪОТВЕТСТВА НА ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД. ЦЕНТРАЛНО МЯСТО В НЕЯ ЗАЕМА НАСОЧЕНОСТТА КЪМ РАЗВИТИЕТО НА СПОРТНИЯ ТУРИЗМ.**

По втора глава - **ЦЕЛ, ЗАДАЧИ, МЕТОДИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО.**

Де факто вече направих основните бележки в методологичен аспект.

Формулираната цел е перфектна! За разлика от хипотезата целта връща изследването в руслото на изследователската дейност по декларираното заглавие на темата.

Изведените задачи са преосмислени. Би трябвало обаче във връзка с новия параграф за туристическото райониране да се формулира и съответна задача.

Обектът на изследването е удачно идентифициран.

Предметът на изследването е непълно определен. Свързан е главно с възможностите за удължаване на активния сезон.

По този въпрос ще се въздържа от по-обширен коментар. По-скоро ще препоръчам - младите и не толкова опитни в научните изследвания докторанти е по-добре да запомнят, че както казват опитните методолози, обекта и предмета се съдържат в темата на изследването. Просто трябва да се вгледаме в нея!

Организацията на изследването трябва да бъде в края на втора глава.

Мнение относно анализа на резултатите – направените препоръки по процедурата на вътрешната защита са взети под внимание. Анализите са коректни и логично извеждат докторанта към изводите.

В резултат на целокупната работа по ДТ са направени шест извода. Някои от тях имат потвърдителен характер – например извод №1, а други – извод №4, отдавна е осветлен и доказан.

Направените препоръки могат да се приемат предпазливо. Така например третата препоръка за изграждането на туристическата инфраструктура звучи твърде утопично....

7. ПРИНОСИ И ЗНАЧИМОСТ НА РАЗРАБОТКАТА ЗА НАУКАТА И ПРАКТИКАТА

- ✓ Извършен е сполучлив опит за теоретично изследване на проблемите свързани с възможностите за удължаване на активния Черноморски туристически туризъм.
- ✓ Маркирани са потенциалните възможности и подходи за оптимизиране на предлагания по Черноморието спортно-анимационен продукт.

8. АВТОРЕФЕРАТ

Авторефератът е разработен съобразно изискванията за маркетинговите спортологични изследвания. Неговата структура и съдържание представят в съкратен вариант тези на дисертационния труд.

9. ДРУГИ КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ

- ✓ Необходимо е прецизно използване на понятията свързани с графичното представяне на данните;
- ✓ Изборът на цитиране на авторите не отговаря на съвременните стандарти за дисертационен труд;
- ✓ Полиграфически ДТ се нуждае от прецизиране: наличие на непълни страници; несъразмерни таблици и графики; наличие на стилни и граматически неточности;
- ✓ Присъствие на текстове на чужд език, без адекватен превод на български;
- ✓ Не е потвърдена или отхвърлена хипотезата на изследването;

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предложеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на НСА „Васил Левски“.

Всичко това ми дава основание за крайна положителна оценка на ДТ и да препоръчам на членовете на Научното жури да присъди образователно-научната степен "доктор" на докторант Зорница Пламенова Младенова.

СОФИЯ

07. 06. 2016 г.

Подпис: